

پس از گذشت یک سال از آغاز بحران شرق اروپا، امریکا و اروپا با تجهیز هر چه بیشتر کی یف بر آتش جنگ می افزایند

پرنده صلح اوکراین در قفسی غرب

۲۴ فوریه ۲۰۲۲ (۵ اسفند ۱۴۰۰) ساعت ۶ صبح به وقت مسکو؛ ولادیمیر پوتین در حالی که پشت میز اتاقش در کاخ کرملین نشسته بود، بر صفحه شبکه تلویزیون رسمی روسیه ظاهر شد و فرمان آغاز «عملیات ویژه نظامی» در

اوکراین را اعلام کرد. لحظاتی پس از پایان سخنرانی مرد آهنین مسکو، صدای چندین انفجار در شهرهای بزرگ اوکراین شنیده شد و آژیر خطر در سراسر کی یف به صدا درآمد. تنش ها میان دو کشور از چند ماه پیش از آغاز این عملیات با صف آرای گسترده نظامیان در مرزهای مشترک روسیه و اوکراین آغاز شده و در این میان ولع ناتو برای گسترش نفوذش در شرق اروپا و نزدیک شدن به مرزهای روسیه با پذیرش درخواست عضویت اوکراین در ناتو، این آتش را شعله ورتر ساخته بود. حتی هشدار پوتین درباره این حرکت خطرناک سازمان پیمان آتلانتیک شمالی نیز کارآمد نشد و ناتو برداشتن چتر امنیتی اش از شرق و جنوب اروپا و همچنین کشورهای حوزه بالتیک را برخلاف مواضع خود خواند و عبور از خط قرمزهای روسیه را به نادیده گرفتن منافعش ترجیح داد. اما این تجاوز بی پاسخ نماند و رئیس جمهور روسیه در ۲۱ فوریه ۲۰۲۲ استقلال دو منطقه خودمختار دونتسک و لوهانسک را اعلام کرد و نظامیان روسی به عنوان حافظان صلح وارد این مناطق شدند. غربی ها با اعلام همبستگی با اوکراین، اقدام به اعمال تحریم های اقتصادی علیه روسیه کرده و مسکو را به تقابلی همه جانبه کشاندند.

تصمیم سخت

ولادیمیر پوتین ۲۴ فوریه ۲۰۲۲، آغاز عملیات نظامی روسیه در اوکراین را با هدف حمایت از مناطق خودمختار دونتسک و لوهانسک از خودمختاری یف اعلام کرد و تأکید داشت که مسکو به درخواست سران این مناطق، عملیات را آغاز کرده و عزمی برای اشغال قلمروی سرزمینی اوکراین ندارد: «هدف این عملیات غیرمسلح سازی و پاکسازی این کشور از نازی ها است. تمامی تلاش های روسیه برای رسیدن به توافق در خصوص عدم پیشروی ناتو در قلمروی روسیه به شکست منتهی شده است.»

لحظاتی پس از پایان این سخنرانی مناطقی از کی یف، خارکیف و ماریوپل هدف قرار گرفتند و ولودیمیر زلنسکی، رئیس جمهور اوکراین با اعلام وضعیت نظامی و بسیج عمومی، خواستار مقاومت مردم شد.

با افزایش حملات و حرکت کاروان های نظامی روسیه به سمت کی یف، پایتخت اوکراین، شهروندان اقدام به تخلیه شهرها کردند و به تدریج روسیه با اعلام اینکه جنگی با غیرنظامیان ندارد، کریدورهایی را برای خروج امن آنها از اوکراین تدارک دید. گرچه در ماه های ابتدایی بسیاری از کشورهای غربی استقبال گرمی از پناهجویان اوکراینی داشتند اما با کشدار شدن جنگ، نتوانستند از پس وعده های خود برآیند و حضور این مهاجران بحرانی دیگر را به اروپا تحمیل کرد؛ بحرانی که هنوز

مردم، قربانی بزرگ

در بازی های سیاسی غرب با روسیه، مردم اوکراین بازنده اصلی این جنگ هستند

با آغاز سال جدید میلادی، فشارهای ولودیمیر زلنسکی بر اروپا و امریکا برای ارسال تانک، سرنانجام به نتیجه رسید و با موافقت آلمان با ارسال تانک لئوپارد، روی کاغذ فهرست تأمین کنندگان این جنگ افزار سنگین آورده شد اما هنوز این فهرست نیز به مرحله عمل نرسیده است. در عین حال این وعده در همین حد نیز صدای اعتراضات مردمی را بویژه در امریکا و اروپا بلند کرده است و مردم بسیاری از کشورها با اصرار بر پایان این جنگ ویرانگر، خواهان قطع کمک های تسلیحاتی به اوکراین شده اند. در همین راستا در بسیاری از شهرهای اروپایی همزمان با سالگرد بحران اوکراین، هزاران نفر به خیابان ها آمده و خواسته خود را از دولت هایشان فریاد زدند.

سورپرایز بایدن و خط و نشان پوتین
در آستانه یکساله شدن این نبرد، جو بایدن با آغاز تور چند روزه در اروپای شرقی، با تغییر ناگهانی برنامه اش وارد اوکراین شد و پس از دیدار با رئیس جمهور این کشور، بار دیگر بر حمایت خود از اوکراین تأکید کرد. این نمایش که صف آرای غرب در برابر روسیه در جبهه اوکراین را نیز به نوعی ثابت می کرد، با فرمان ولادیمیر پوتین بر تعلیق عضویت در پیمان منع استفاده از سلاح های هسته ای (نیواستارت) از کمک های تسلیحاتی و تجهیزات سنگین را از رئیس جمهور امریکا گرفت اما پس از آن به رغم ارسال چندین محموله برای اوکراین، در هیچ نگرانی های امنیتی روسیه از سوی غرب و بویژه امریکا اعلام کرد.

به سوژه ای قابل بحث بدل شده اما همچنان امریکا و شرکای اروپایی اش حاضر به پذیرش این اتهام نیستند. در این میان اما روسیه موفق به پیشروی های بیشتر در اوکراین شد و پس از ماه ها نبرد الحاقی چهار منطقه دونتسک، لوهانسک، خرسون و زاپوریژیا را به روسیه در مراسمی رسمی در کرملین اعلام کرد؛ اقدامی که بار دیگر با محکومیت غرب همراه شد و انتقاداتی را به سمت روسیه روانه کرد.

در ۸ اکتبر ۲۰۲۲ پل ۱۹ کیلومتری کرچ که کراسنودار را به کریمه متصل می کرد و گذرگاه استراتژیک روسیه به شمار می رفت، در حمله ای از سوی اوکراین منفجر شد و خسارت زیادی به مسکو وارد آورد. اما کرملین این اقدام کی یف را نیز بی پاسخ نگذاشت و پس از دو روز با بمباران وسیع هوایی و پهپادی، زیرساخت های حیاتی شهرهای مهم اوکراین را ویران کرد.

سفر به واشنگتن و اعتراضات جهانی
ولودیمیر زلنسکی که در برابر روسیه حتی یک گام را بدون مشورت با غربی ها و بویژه امریکا بر نمی داشت، در ۲۱ دسامبر ۲۰۲۲، برای نخستین بار برای فقط حدود چند ساعت به واشنگتن رفت و در دیدار حضوری با جو بایدن، وعده فهرستی بلندبالا از کمک های تسلیحاتی و تجهیزات سنگین را از رئیس جمهور امریکا گرفت اما پس از آن به رغم ارسال چندین محموله برای اوکراین، در هیچ یک از آنها خبری از تجهیزات وعده داده شده نبود.

تا حدودی توانستند جایگزین هایی برای تأمین منافع خود بیابند اما همچنان نرخ بالای انرژی در بسیاری از کشورها، هزینه های زندگی را برای مردم آن دشوار کرده است. اما در ببحوجه این بحران ۲۶ سپتامبر و در حالی که ولادیمیر پوتین برای تقویت قوای نظامی اعلام بسیج عمومی کرده بود، خط لوله گازی نورد استریم ۲ در دریای بالتیک با انفجاری در زیر دریا از مسیر بهره برداری خارج شد. مرکز لرزه نگاری سوئد و انفجار را در مسیر این خط لوله ثبت کرد اما به رغم تحقیقات کشورهای اروپایی مانند دانمارک، سوئد و همچنین روسیه عوامل این اقدام که از سوی مسکو ترویجی خوانده شد، شناسایی نشدند. گرچه این پرونده پس از چند ماه با افشاکری سیمور هرش، روزنامه نگار امریکایی درباره نقش ناتو و واشنگتن در این خرابکاری بار دیگر

شد. اما همچنان درخواست پذیرش از سوی ناتو برای این کشور مسدود بود ولی در همین برهه فنلاند و سوئد دو کشور بی طرف اروپایی در این بحران، خواستار عضویت در پیمان آتلانتیک شمالی شدند که با مخالفت ترکیه همچنان به خواسته شان دست نیافته اند.

بحران گاز و شائبه انفجار نورد استریم ۲

تداوم حمایت های تسلیحاتی از اوکراین در برابر روسیه، سبب شد تا کرملین در اواخر آگوست ۲۰۲۲، قطع صادرات گاز به اروپا را تصویب کند. از آنجا که روسیه بزرگترین تأمین کننده گاز قاره سبز بود، با این تحریم، سبب ایجاد بحران انرژی در این منطقه شد و قیمت ها با رشدی سرسام آور، سبب فلج شدن زنجیره تأمین انرژی بسیاری از کشورهای اتحادیه اروپا نیز شد. گرچه پس از چند ماه اروپایی ها

وعده کمک های تسلیحاتی بیشتر به کی یف، صدای اعتراضات مردمی را بویژه در امریکا و اروپا بلند کرده است و مردم بسیاری از کشورها با اصرار بر پایان این جنگ ویرانگر، خواهان قطع کمک های تسلیحاتی به اوکراین شده اند

راهی برای رهایی از آن نیافته اند. کمتر از دو هفته از آغاز عملیات روسیه، خرسون و بخش های زیادی از منطقه زاپوریژیا و بزرگترین تأسیسات هسته ای اروپا در این شهر در اختیار روس ها قرار گرفت. در عین حال حملات به کی یف نیز با قدرت ادامه داشت اما مسکو اواخر ماه مارس با اعلام اینکه بر امنیت منطقه صنعتی دونباس تمرکز دارد از مواضع کی یف عقب نشینی کرد. در همین حال سقوط ماریوپل و چندین شهر مهم و حیاتی اوکراین، زلنسکی را که هنوز در عمل وعده های پرطمطراق حمایتی غرب را ندیده بود، به درخواست کمک از شرکای اروپایی و امریکایی اش وادار کرد و این درخواست با حمایت امریکا که خود به نوعی آتش بار این جنگ نیابتی با روسیه است- با ارسال بسته های چند میلیارد دلاری کمک های تسلیحاتی از سوی کشورهای غربی پاسخ داده شد. نیروهای اوکراینی که با دریافت تسلیحات پیچیده غرب همچون راکت انداز هیمارس امریکا، به نظر می رسید قدرتش را بازیافته اند، از مذاکرات صلح فاصله گرفتند و عملیات را در صحنه جنگ دنبال کردند. با این حال در ماه جولای، دو کشور با میانجیگری ترکیه و سازمان ملل، بر سر صادرات غلات از بنادر دریای سیاه اوکراین به توافق رسیدند تا امنیت جهانی غذا به مخاطره نیفتد. در همین زمان بود که غربی ها به درخواست عضویت اوکراین در اتحادیه اروپا نیز چراغ سبز نشان دادند و نخستین گام در این راه مثبت برداشته

برش

طرح صلح چین

اما این تمام دغدغه غربی ها و بویژه امریکایی ها در آستانه یکسالگی جنگ اوکراین نبود. همزمان با نشست امنیتی مونیخ که تمامی بر محور روسیه هراسی گذشت و امریکا، چین را منتهم به تجهیز تسلیحات برای روسیه کرد، نماینده پکن در سفری به مسکو، طرح صلح ۱۲ بندی را برای پایان این بحران ارائه کرد. این سند از سوی طرفین اصلی این بحران با احتیاط مورد بررسی قرار گرفت اما از آنجا که در صورت تحقق این صلح، چین بازنگر مهم این بازی خواهد شد، امریکایی ها از آن خشنود نیستند و با ادعای جهت دار بودن این طرح، سعی در رد آن دارند و در عین حال بر طبل جنگ می کوبند تا تردید کارشناسان به پایان خوش هرچه زودتر این جنگ بیشتر و بیشتر شود و گمانه زنی ها به سمت تشدید این بحران برود.